

Sygn. akt II PK 250/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa K. B.
przeciwko Ż. Sp. z o.o. z siedzibą w P.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 stycznia 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt III APa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda K. B. na rzecz pozwanej Ż. Sp. z o.o. z siedzibą w P. kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 listopada 2014 r. powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kwotę 113.655 zł tytułem zapłaty części zaległej premii za rok 2015 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt VIII P (...), zasądził od pozwanej na rzecz powoda 113.655 zł tytułem premii wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 31 maja 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1), rozstrzygając o kosztach postępowania (pkt 2 i 3).

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt III APa (...), zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 1 w ten sposób, że zasądził od pozwanej na

rzecz powoda kwotę 28.413,57 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2016 r. (pkt 1); zmienił zaskarżony wyrok w zakresie pkt. 2 i 3 rozstrzygających o kosztach postępowania (pkt 2-4), w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt 5), w pozostałym zakresie oddalił apelację (pkt 6), rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt 7-9).

Wyrok Sądu Apelacyjnego powód zaskarżył w części, tj. w zakresie, w jakim oddalono powództwo i orzeczono o kosztach.

Zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest: (-) art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 78 § 1 k.p. i art. 80 k.p. w związku z § 4 ust. 5 Aneksu do umowy o pracę z 1 grudnia 2014 r., przez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że przewidziana w aneksie forma pisemna została zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych, a cele - pomimo braku spełnienia warunku przedstawiania ich na piśmie - były określone jako cele, które były istotne dla pracodawcy ze względu na jego rzekomą niekorzystną sytuację finansową w danym roku obrotowym, podczas gdy prawidłowa wykładnia oświadczeń woli stron podpisanego aneksu winna prowadzić do wniosku, że forma pisemna została zastrzeżona nie tylko dla celów dowodowych, ale dla wskazania dokładnego źródła kształtującego roszczenie o wypłatę premii, a wszelkie niejasności interpretacyjne winne być rozstrzygane na korzyść pracownika, mając przy tym na względzie, że wobec braku u pozwanej regulaminu premiowania oraz to, że pozwana nie miała dotychczas zwyczaju (tj. w spornym 2015 r. oraz w latach poprzednich) analizowania poziomu realizacji zadań przez poszczególne osoby, ani obniżania wysokości premii z uwagi na czasową absencję pracowników (między innymi z tytułu urlopów wypoczynkowych, zwolnień chorobowych, zwolnień ze świadczenia pracy na wniosek pozwanej itp.), co czyniło wypłatę tego składnika wynagrodzenia niezależną od poziomu realizacji zadań. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 382 k.p.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na pominięciu materiału zebranego przed Sądem pierwszej instancji, a wskazującego na to, że premia wypłacana była automatycznie po spełnieniu kryterium osiągnięcia zakładanych wyników finansowych, a nawet w trakcie trwania roku obrotowego, przy czym nie była ona obniżana z uwagi na okres rzeczywistego świadczenia

pracy, które to pominięcie - polegające przede wszystkim na niezajęciu stanowiska w przedmiocie tych ustaleń Sądu pierwszej instancji - doprowadziło Sąd drugiej instancji do wybiórczych i nieprawidłowych konkluzji na gruncie ustalonego stanu faktycznego.

Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona, skoro zgodnie z niekwestionowanymi przez Sąd drugiej instancji ustaleniami poczynionymi przez Sąd pierwszej instancji, w latach poprzedzających sporny okres, a także w stosunku do innych niż powód pracowników w 2015 r. premia wypłacana była bez jakiegokolwiek weryfikacji osiągnięcia celów rocznych, również w formie zaliczkowej, a także bez umniejszania wysokości premii w zależności od stopnia absencji w pracy. Zdaniem skarżącego, uznanie przez Sąd drugiej instancji, że obowiązywały u pracodawcy bliżej nieokreślone cele, uzasadniające zasądzenie premii jedynie za miesiące obecności w pracy, jest rażąco niesprawiedliwe i prowadzi do naruszenia równości w zakresie wynagradzania. Zdaniem skarżącego, zaskarżone orzeczenie w części oddalającej powództwo prowadzi do rażącego pokrzywdzenia powoda, który znajduje się w gorszej sytuacji niż inny pracownik świadczący pracę na tym samym stanowisku, z którym nie ustał jak z powodem stosunek pracy po 2015 r., jak również sankcjonuje sytuację, w której brak staranności pracodawcy – nieprzedstawienie celów do realizowania na piśmie oraz nieegzekwowanie wykonania takich celów przy wypłacie premii w latach poprzednich – działa na niekorzyść pracowników, nie mając wpływu na ogólnie narzucone schematy działania w tym zakresie, a tym samym prowadzi do nadużycia prawa podmiotowego przez pozwaną (art. 8 k.p.). W ocenie skarżącego, zaaprobowane przez Sąd drugiej instancji naruszenia równości w zakresie wynagradzania – art. 18^{3c} § 1-3 k.p. wskazują na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Skarżący wskazał również, że oczywistość zasadności skargi kasacyjnej przejawia się w rażącym naruszeniu art. 382 k.p.c.

Pozwany, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił jej oczywistą zasadnością z uwagi na naruszenia prawa materialnego – art. 8 k.p. oraz art. 18^{3c} § 1-3 k.p., a także oczywiste naruszenie art. 382 k.p.c.

Na wstępie należy przypomnieć, że na etapie badania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie analizuje zasadności podstaw skargi kasacyjnej, nie mniej jednak rozważa, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przesłankami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do ich rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym może dojść bowiem jedynie wtedy, gdy wskazane przez skarżącego podstawy skargi kasacyjnej pozwalają na ich ocenę i sformułowanie na nie odpowiedzi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2007 r., III CSK 219/17, LEX nr 2397567). Dodatkowo należy podkreślić, że przesłanki przedsądu ujęte w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. stanowią rozwinięcie podstaw kasacyjnych zmierzające do wykazania, z jakich powodów naruszenia przepisów wskazane w tych podstawach uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zatem oczywistość skargi kasacyjnej można oprzeć na oczywistym, widocznym – bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy prawnej – naruszeniu przepisów prawa, ale wyłącznie tych przepisów, które przywołane zostały w podstawach kasacyjnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, LEX nr 898318, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2019 r., II UK 69/18, LEX nr 2652252).

Z treści uzasadnienia wniosku wynika, że w zakresie oczywistej zasadności skargi z uwagi na naruszenia przepisów prawa materialnego, skarżący wskazuje na naruszenie art. 8 k.p. i art. 18^{3c} § 1 -3 k.p., jednocześnie naruszeń tych przepisów nie powołuje w podstawach kasacyjnych. Uwzględniając przywołane wyżej

orzecznictwo, niemożliwe jest przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza podstawy tego środka zaskarżenia.

Odnosnie do twierdzenia skarżącego o oczywistym naruszeniu art. 382 k.p.c., twierdzenie to nie zostało uzasadnione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Należy wyjaśnić, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wynika zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20 poz. 494; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Przy czym w judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Skarżący

nie sprostął powyższym wymogom. W związku z tym nie wykazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna ze względu na naruszenie art. 382 k.p.c.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) oraz art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.